

Šiandien daug diskutuojama, ar eutanacija nenuvertina žmogaus gyvybės. Dėl šios diskusijos krikščionims atsiveria puiki proga skelbti viltį tiems, kurie, atrodytų, šaukiasi mirties. Iškyla klausimų: ar gydytojai, išjungdami gyvybę palaikančius aparatus sergantiems žmonėms nepagreitina mirties; ar netoleruotina gyvenimo būseną (nuolatinis skausmas ar koma) neatima „teisės numirti“.

Terminologija

Ideologijų karo aukomis pirmiausia tampa terminų apibrėžimai. Gausi eufemizmų. Mirtina liga sergančiam žmogui skirta injekcija vadinama „pagalba numirti“ arba „mirties procesui sutrumpinti“. Jei pagalbai nusižudyti užkerta kelią įstatymas, tai vadinama „žiauriu mirštančio žmogaus kankinimu“.

Eutanaciją žmonės vadina žudymu iš gaileščio – žmogaus gyvenimas nutraukiamas tam, kad palengvintų ligonio kančias. Dar dažniau vartojamas terminas „teisė mirti“, kuris iš tiesų reiškia teisę būti nužudytam. Tokiai teisei užtikrinti visuomenė privalėtų skirti žmones, kurių pareiga būtų šią paslaugą teikti.

Yra ir dar vienas dažnai vartojamas terminas – „numirti oriai“. Tai skambiais žodžiais išsakyta

Eutanazija ir gyvybės šventumas

Parašė Lkb.lt

Antradienis, 16 Rugsėjis 2014 18:00

mintis, kad žmogui nereikės ilgiau kentėti ir kasdien vartoti gyvybę palaikančius vaistus. Nenoras būti priklausomu nepateisina savižudybės. Liga ar negalia nesumenkina žmogaus orumo, o eutanazija jo nepriduoda. Tikrai „ori mirtis“ ateina be eutanazijos pagalbos. Ją sutiksime ligoninėje, kur mirštančiais rūpinasi.

Šių dienų medicininė praktika

Jei nustojus dirbtinai palaikyti gyvybę žmogus miršta, to negalima vadinti eutanazija. Leisti žmogui natūraliai mirti nėra tas pats, kas imtis tyčinių veiksmų, dėl kurių jis mirtų (pvz. nebemaitinti žmogų)

. Natūrali mirtis nėra eutanazija, nes eutanazija nėra paliatyvi priežiūra. Paliatyvi priežiūra padeda palengvinti mirtina liga sergančiojo žmogaus kančias, kol jis tebėra gyvas. Natūrali mirtis nuo logos ar senatvės yra eutanazijos priešingybė. Netgi tuomet, kai žmogus paprašo nebepalaikyti jo gyvybės, jis miršta nuo ligos, o ne dėl aplaidumo ar nepriežiūros. Nebepalaikyti gyvybės etiška tuomet, kai tai daryti tampa per sunku, jei priežiūra apsunkina žmogaus gyvenimą labiau, nei pati liga, arba priežiūra tampa nebeveiksminga.

Krikščioniškas požiūris

Gyvybės šventumo šaltinis yra Nojui duotas įstatymas: „Kas pralieja žmogaus kraują, to kraują taip pat pralies žmogus, nes pagal savo paveikslą Dievas sukūrė žmogų“ (Pr 9,6). Ši Rašto vieta ne vien draudžia atimti žmogaus gyvybę, bet ir paaiškina, kodėl žudyti nevalia. Sukurdamas žmogų Dievas davė jam gyvybę ir pavedė ją prižiūrėti. Gyvybė ir toliau lieka Dievo nuosavybe. Ji – Dievo dovana, todėl kada teks mirti, kaip ir kada gimstame, numato Dievo valia. „Tavo akys matė mane dr negimusį. Į tavo knygą buvo įrašytos visos man skirtos dienos, kai nė viena jų dar nebuvo prasidėjusi“ (Ps 139,16), rašo psalmininkas.

Krikščionio pareiga – paprastomis medicinos priemonėmis gerinti žmogaus sveikatą. Jei tik įmanoma paprastai ir efektyviai gydant neieškoti per daug resursų, privalome tai vykdyti. Pavyzdžiui, jei lūžus stuburui atsisakytume maitintis per zondą, tai galėtume prilyginti savižudybei, nes vengtume pareigos rūpintis mums duota gyvybe; ir priešingai, galime atsisakyti rizikingos sunkiai pakeliamos terapijos gydant vėžį ir turint mažai šansų pasveikti. Dažniausiai toks sprendimas išreiškiamas kaip nurodymas nereanimuoti.

Esmė ta, kad esame sukurti pagal Dievo paveikslą – esame panašūs į jį (Pr 1, 26-27; 1 Kor 11,7). Taigi, gyvybė jau savaime yra vertybė, nes ją mums davė Dievas. Pakelti ranką (ar net ištarti pikta žodį – žr. Jok 3,9) prieš žmogų reiškia kėsintis įpatį Dievą.

Teisybė, įvairūs sunkumai, ligos, negalios, kančia ir kitos gyvenimo aplinkybės įtakoja, kiek žmogus gali džiaugtis gyvenimu. Kai kurie žmonės taip stipriai kenčia, kad geriau rinktųsi mirti, nei taip gyventi toliau. Kad ir kaip sunku būtų, Dievo Žodis neleidžia paminti gyvenimo šventumo – žmogaus gyvybė svarbesnė už skausmą, kančią, negalią ar kitką, kas trukdytų džiaugtis gyvenimu.

Dievo valdžia

Žinantis, kad amžinybę praleis su Kristumi, žmogus renkasi Jį, nes tai daug geriau (Fil 1, 23). Krikščionis nesirenka, kas jam labiau patinka (gyventi čia ar ten), nes, kaip rašė Paulius, mane traukia ir viena, ir kita (Fil 1,23). Krikščionis renkasi Dievo valią. Dievo valdžia apima visas gyvenimo sritis, o tai reiškia, kad net ir kentėti leidžia Dievas. Taip skausmą, kurio medicina šiandien numalšinti negali, turime priimti, lyg jį dovanotų pats Dievas, kuris mus be galo myli – net tuomet, kai to iki galo negalime suprasti. Kančia krikščionį skaistina ir daro panašesnį į Dievo Sūnaus pavidalą (Rom 8,29); vėliau ji atneš taikingų teisumo vaisių auklėtiniams (Hbr 12,11); „Lengvas dabartinis mūsų vargas ruošia mums neapsakomą, visa pranokstančią amžinąją garbę (2 Kor 4,17).

Mirtis yra gyvenimo dalis. Viskam savas laikas – laikas gimti ir laikas mirti, rašo Mokytojas 3,2. Krikščionis gali be baimės pasitikti mirtį žinodams, kad pergalė sunaikino mirtį (1 Kor 15,54). Tikintys Kristumi laukia dienos, kada Jėzų matys akis į akį (1 Kor 13,12).

Nepaisant nesiliaujančio skausmo ir besiatinančios mirties, krikščionys gėrasi Dievo galybe ir tiki Jo sumanymais. Suprasdami, kad per kančią ryšys su Dievu tvirtėja, jie nevengia jos, o semiasi jėgų iš Viešpaties, nes „tie, kurie pasitiki Viešpačiu, atgaus jėgas, pakils tarsi erelių sparnais, ir nepavargs bėgdami, nepails eidami“ (Iz 40,31).

Krikščionims kančia ir mirtis dargi yra proga pasitarnauti kitiems ligoniams, jų šeimos nariams, draugams ir gydytojams ir dalytis Geraja žinia, kad tie, kurie tiki Kristumi, ir po mirties gyvens amžinai. Tarnauti kenčiantiems ir laukiantiems mirties tolygu patarnauti pačiam Kristui (Mt

25,40).

Suvokdamas gyvenimo prasmę krikščionis mato veikiantį Dievą – Jis visa ko Valdovas. Pasitikime, kad Gyvybės Kūrėjas duoda tik tai, kas mums geriausia (Rom 8,28), bet tai neleidžia nuleisti rankų patiems. Esame pašaukti būti druska ir šviesa. Vadinasi, pasisakome už pagalbą kenčiantiems ir mirštantiems ir prieš žudymą. Diskutuoti šiuo klausimu turime išmintingai, bet svarbiausia išnaudoti kiekvieną progą Dievo meile dalytis su tais, kuriems jos reikia labiausiai.

Pasaulyje, kuriame daugelis gina eutanaziją, į gyvenimą ir mirtį žvelgdami iš biblinio mokymo perspektyvos, mes privalome nepamiršti meilės ir savo pavyzdžiu rodyti, kad per Kristų galime nugalėti mirties baimę (Hbr 2,14-15). Įsivaizduokite, jei kiekvienoje ligoninėje, prie kiekvienos mirštančiojo lovos būtų Kristaus pasiuntinį. Šie savanoriai galėtų pasidalyti Pauliaus išsakytais vilties žodžiais: „Man gyvenimas – tai Kristus, o mirtis – tik laimėjimas (Fil 1,21).

Robertas Pankratzas, gydytojas, MSA ligonės paliatyvinės priežiūros programos direktoriaus pavadotojas.